

Ο Νίκος Ζερβόπουλος* καθηγητής και ηθοποιός-σκηνοθέτης προτείνει.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η Πείνα στον κόσμο μας της αφθονίας θεωρείται ένα προσωπικό αίσθημα που βιώνεται ως ανάγκη επιλογής μεταξύ πληθώρας αγαθών για την ικανοποίησή της. Όμως η Πείνα δεν είναι μόνον αυτό το αίσθημα που βιώνεται με τον τρόπο που αναφέρεται πιο πάνω. Για εκατομμύρια ανθρώπους είναι μία κατάσταση όπου διάφορες και διαφορετικές συνθήκες στερούν τη δυνατότητα στο άτομο να αναζητήσει και πόσο μάλλον να επιλέξει τα αγαθά που θα καλύψουν την ανάγκη του για τροφή.

Η Παγκόσμια Ημέρα Τροφής προσφέρεται για εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Οφείλουμε να μεταφέρουμε στους μαθητές μας και αυτή τη διάσταση της Πείνας ως έλλειψη δηλαδή μέσω ικανοποίησης της βιολογικής ανάγκης της τροφής και κυρίως να επικεντρώσουμε στον προβληματισμό σχετικά με τους λόγους που στερούν το αυτονόητο για κάθε έμβιο οργανισμό.

Εάν βέβαια στόχος των εκδηλώσεων είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση ταυτόχρονα γύρω από την Πείνα, οι δραστηριότητες στο σχολείο πρέπει να σχεδιαστούν με ιδιαίτερη προσοχή, αφού το συγκεκριμένο πρόβλημα δεν αποτελεί ούτε κατάσταση, ούτε και βίωμα οικείο στα παιδιά. Έτσι η απλή ενημέρωση δεν θα έχει κανένα νόημα, και η αναφορά στις αιτίες της πείνας αντί της ευαισθητοποίησης ενδέχεται να προκαλέσει ενοχικά συναισθήματα ειδικά όταν οργανώνονται εκδηλώσεις που περιέχουν οπτικό υλικό από τις επιπτώσεις ενός λιμού ή μιας καταστροφής.

Η επιλογή επομένως του τρόπου με τον οποίο θα εκμεταλλευθεί ο εκπαιδευτικός αυτή την Ημέρα πρέπει να υπαγορεύεται από το νοητικό-συναισθηματικό επίπεδο κάθε ηλικιακής κατηγορίας, που διαφοροποιεί τις δυνατότητες επεξεργασίας πληροφοριών και βιωμάτων αλλά και αντιλήψεων που διαμορφώνουν οι άνθρωποι για κάποιο πρόβλημα.

Στη **νηπιακή, προσχολική ηλικία μέχρι και στις δύο πρώτες τάξεις του Δημοτικού σχολείου (3-7 ετών)** επειδή το παιδί βλέπει τον κόσμο μόνο από τη δική του θέση, θεωρεί τον εαυτό του κέντρο του κόσμου που το περιβάλλει, επικεντρώνεται μόνο σε ό,τι αντιλαμβάνεται άμεσα με τις αισθήσεις του, ερμηνεύει τα πάντα μέσα από τον εαυτό του, χωρίς να μπορεί να προβαίνει σε γενικεύσεις, αντιλαμβάνεται το «πρόβλημα» μόνο σε σχέση με τον εαυτό του. Έτσι για την Ημέρα κατά της Πείνας προτείνεται στους παιδαγωγούς να επιλέξουν την *Αφήγηση* και την *Κινηματογραφική Αφήγηση* και όχι κάποιο θεατρικό παιχνίδι ή παιχνίδι δραματοποίησης. Αρκετά παραμύθια έχουν ως περιεχόμενο περιπέτειες και συμπεριφορές που σχετίζονται με την τροφή, την αναζήτησή της, τις δυσκολίες και τα προβλήματα που συνδέονται με αυτήν. Ενδεικτικά προτείνονται:

- *Επιλογές από τους Μύθους του Αισώπου.*
- *Επιλογές από το βιβλίο του Τζιάνι Ροντάρι «Γραμματική της Φαντασίας» εκδ. Τεκμήριο – ειδικά στο Κεφάλαιο «Ιστορίες Ταμπού».*
- *Η Ταινία της Disney- Pixar «Ζουζούνια». Πρόκειται για μία πολύ καλή παραλλαγή του μύθου «Ο τζιτζίκας και το μυρμήγκι».*

Από το **7^ο έτος έως και το 12^ο** αφού το παιδί αρχίζει να ανακαλύπτει τον «άλλο» διερευνώντας τη σημασία και το νόημά του σε σχέση με τον εαυτό του και ο κόσμος γύρω δεν είναι πλέον μόνο εικόνες αλλά ένα σύνολο παραστάσεων, στις οποίες το κάθε παιδί αναζητά τη θέση του ερμηνεύοντας διχοτομικά (καλό-κακό) τον κόσμο, η επαφή με πιο σύνθετες δομές και αμφισημικές καταστάσεις γίνεται ολοένα συχνότερη και εντονότερη. Έτσι γι' αυτές τις ηλικίες μπορούν ορισμένα κείμενα να κινήσουν το δημιουργικό και συμμετοχικό ενδιαφέρον των μαθητών δηλαδή να προκαλέσουν την επιθυμία των παιδιών να δραματοποιήσουν καταστάσεις. Κείμενα που ενδείκνυνται:

- Μύθοι του Αισώπου.

- Από τη συλλογή του Τζιάννι Ροντάρι «*Παραμύθια από όλο τον κόσμο*» Νο 2 εκδ. Gutenberg: «*Η Μεριδα του λιονταριού*», «*Το αγάριστο τσακάλι*», «*Η κουλούρα που πήγε περίπατο*».
- Επίσης, θα μπορούσαν οι δάσκαλοι με βάση το Κεφάλαιο «*Τι θα συνέβαινε αν...*» από το βιβλίο του Τζιάννι Ροντάρι «*Γραμματική της Φαντασίας*» (εκδ. Τεκμήριο) να καθοδηγήσουν τους μαθητές στη δραστηριότητα *Σκέφτομαι και Γράφω*, να συντάξουν ένα σύντομο στιγμιότυπο που να αναφέρεται στην Τροφή και στην έλλειψή της.
- Στη συνέχεια θα μπορούσαν να το εκμεταλλευτούν τόσο για Θεατρικό Παιχνίδι όσο και για δραματοποίηση.

Στην **προεφηβική και την εφηβική** ηλικία, όταν το παιδί αρχίζει να σκέφτεται αφαιρετικά, χρησιμοποιεί πλέον αυτόματα συμβολισμούς και οι παραστάσεις για τον κόσμο αποκτούν συνοχή, μπορούμε πλέον να αξιοποιήσουμε κείμενα ιστορικά (αποκλεισμούς, λεηλασίες, λιμούς), μαρτυρίες και άρθρα από εφημερίδες όπως επίσης και ξένη βιβλιογραφία. Για τις ηλικίες του Γυμνασίου έξοχα κείμενα για Αφήγηση και Δραματοποίηση είναι τα έργα του Ε.Τριβιζά «*Το όνειρο του σκιάχτρου*», «*Τα γουρουνάκια κουμπάρδες*», «*Οι ιππότες της τηγανιτής πατάτας*». Επίσης για Αφήγηση και επεξεργασία μέσα στη σχολική τάξη τα κείμενα «*Το πνεύμα του καλαμποκιού*» και «*Γεμιστό Σκυλοκέφαλο*» από το βιβλίο του Λάρς Πέρσον «*Άκου Λευκέ*» εκδ. Σύγχρονη Εποχή 1993.

Με την ελπίδα ότι οι εκπαιδευτικοί συνάδελφοι θα εκμεταλλευτούν παρόμοιες αφορμές για να αφήσουν την φαντασία τους και το μεράκι τους να ανθίσουν, εύχομαι καλή δύναμη και καλή επιτυχία!

Νίκος Ζερβόπουλος
Αλεξανδρούπολη, 1^η Οκτωβρίου 2006